

en forandret Majoritet ind i denne Sal lige overfor denne Lov og tillige overfor meget Andet, saa skulle vi ikke lade denne Lov komme frem, men saa skulle vi ikke gjøre det med saa forkeerte Forslag, som vi ikke kunne være bekjendte. Stil det frem, som man virkelig vil have, sæt det op som et Valgprogram og forkast saa Loven; det vilde være simpelt og ligefrem; men jeg har en ganske anden Overbeviisning. Jeg har den Overbeviisning, at det er umuligt, at Landbefolkningen vil kaste Opfyldelsen af sin Ret fra sig, jeg holder mig overbeviist om — og jeg vil bidrage Mit dertil, dersom denne Sag bliver stillet op som et Valgprogram — at hele Landbefolkningen vil strømme til ethvert Valgsted for at sætte Valget af en Mand igjennem, som skaffer den Næringsfrihed lige over for Kjøbstadretten, som ikke kan bestaae til evige Tider. Jeg siger, at vi, Majoriteten her i Salen, bringe et stort Offer paa Landbefolkningens Vegne ved at give 5 Mar til, 5 Mar, hvori der bestaaer store og stærke Baand ligeoverfor Landet; men at gjøre den hele Tilstand usikker, fordi vi skulle tvivle om, at der var en Majoritet her i Landet, som vilde det Simple og Fornuftige, det, som ogsaa er i Kjøbstadernes Interesse, hvor det ikke er sjældent, at den ene Ulovlighed fremkaldes ved Siden af den anden, og den ene Bevilling ved Siden af den anden, det kan umuligt gaae an, saaledes kan det ikke være — nei, der er en Majoritet her i Landet, som i dette Dieblif vil tage denne Lov med alle de Mangler, den har — og jeg skal ikke fortie, at den virkelig har Mangler — med Glæde, fordi den er den første taalelige Afgjorelse ligeoverfor Landet af det Spørgsmaal: have vi ikke Næringsret igjennem den gjældende Bevillingsret, ligesaa godt som de Andre have den igjennem de friere Mandater, som ere givne dem? Den foreliggende Lov er meget maadeholden ligeoverfor Kjøbstadterne; den kunde have været affattet paa en anden Maade, det nægter jeg ikke, den ærede Minister veed, at jeg ønskede den paa en anden Maade; og den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) veed, at jeg havde ønsket en graduerende Overgang af de forskjellige nu bestaaende Rettigheder; men, saa vist, som en saadan Ordning

maastee kunde være bedre end den, der nu foreligger i Loven, saa vist er det Gode, den giver, bedre end Intet; naar man ikke kan faae det Bedste, tager man det Gode, man kan faae. (Hør, Bravo!).

Gomard: Ja, jeg kan ikke indsee rettere, end at Landbeboerne i det Hele taget maae være fornøiede med denne Lov; men jeg kan paa den anden Side ikke see, at netop Kjøbstadterne have synderlig Grund til at glæde sig over denne Næringsfrihed. Skulde det nu, som den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgkreds (Tscherning) anførte, hvad jeg ingenlunde troer, være en Slags Agitation, en Paavirkning paa Landbeboerne, at man netop skulde stemme for at faae denne Lov, fordi de derigjennem fik en større Næringsfrihed, saa siger jeg ogsaa: Stem for Loven, men stem tillige for dette Ændringsforslag, som vi ønske ind deri. Landbeboerne faae igjennem denne Lov en saa stor Frihed, som de ønske sig (Stemmer: Nei!) Jo, de Herrer, som sige „Nei“, have jo ikke stillet noget Ændringsforslag, som de ikke have faaet igjennem (Tscherning: Jo, jeg har stillet mange!) Den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgkreds siger, at han har stillet mange, men den ærede Rigsdagsmand var ikke her tilstede, var ved Sygdom forhindret fra at forsvare dem (Tscherning: Derfor faldt de!), og de faldt, man ønskede dem ikke. Naar altsaa Landbeboerne, jeg vedbliver denne min Paastand, igjennem denne Lov faae al den Frihed, som de med Billighed, dette lægger jeg til, kunne ønske, saa vilde det virkelig forekomme mig noget forunderligt, om de i og for sig skulde have Noget imod, at Kjøbstadforholdene med Hensyn til Næringsfriheden vedbleve for en Tid at være ordnede paa den Maade, som Kjøbstadterne troe er dem tjenlig. Naar jeg f. Ex. for mit Bedkommende faaer det eller det, paa den Maade, som jeg anseer mig det tjenligt, hvorfor skulde jeg saa have Noget imod, at Andre ogsaa skulde faae det paa den Maade, som de troe er dem bedst tjenlig? Det gaaer dog egentlig ikke saa godt an at sige til Kjøbstadboerne: I vide ikke, hvad der bedst tjener Eder, I forstaae Eder ikke derpaa — thi det ligger